

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Методичні рекомендації
до виконання дипломних робіт
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 073 "Менеджмент"
освітньої програми "Управління навчальним закладом"
другого (магістерського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2025**

УДК 37.091(072.034)

М54

Укладачі: В. А. Будянська

О. О. Почуєва

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу.

Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт М54 для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. В. А. Будянська, О. О. Почуєва. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. – 60 с.

Подано вимоги до написання, структуру, технічне та мовне оформлення дипломних робіт, список типових тем, пропонованих для дослідження.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом" другого (магістерського) рівня.

УДК 37.091(072.034)

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2025

Вступ

Навчання в магістратурі має на меті формування в здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок науково-педагогічної та науково-дослідної роботи для педагогічної, наукової, практичної, інноваційної діяльності. Для забезпечення інтеграційних процесів у національній системі освіти зростає увага до збільшення автономії закладів освіти, формування їхньої конкурентоспроможності, позитивного іміджу, привабливості для замовників та споживачів освітніх послуг. У зв'язку з цим актуальною стає потреба в підготовці освіченого та високопрофесійного викладача та керівника освітнього закладу, якому притаманні ефективне мислення, високий рівень культури мовлення, організаційна культура управління, професійна компетентність, організаторські та комунікативні здібності, міжгалузеві знання, уміння та навички, необхідні в педагогічній та управлінській діяльності.

Навчальним планом спеціальності 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом" передбачено виконання дипломних робіт. Такі проєкти мають науково-дослідний характер і спрямовані на підготовку майбутнього фахівця – педагога вищої школи й керівника освітнього закладу (менеджера освіти), інтеграцію освітньої діяльності, розвиток самостійності та набуття практичного досвіду для систематизації здобутих знань, формування професійних і загальних компетентностей.

Виконання дипломних робіт стимулює розвиток таких розумових процесів, як аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, класифікація, систематизація, прогнозування, і має свідчити про те, що здобувач вищої освіти оволодів професійними знаннями в достатньому обсязі. Дипломна робота є засобом перевірки не тільки теоретичної й методологічної підготовки майбутнього фахівця, а і його вміння працювати з літературою, спостерігати, аналізувати та узагальнювати педагогічний і науковий досвід.

Подані методичні рекомендації визначають цілі й завдання, порядок виконання дипломних робіт, спрямовані на роз'яснення здобувачам вищої освіти того, як потрібно точно, послідовно, логічно, правильно, технічно й лінгвістично грамотно оформлювати науково-дослідні роботи.

Дипломна робота як вид дослідницької роботи з педагогіки

Дипломна робота – один із важливих і перспективних видів дослідницької діяльності в системі закладів вищої освіти, який розвиває вміння виконувати дослідницькі завдання, самостійно орієнтуватися в науковій літературі. Дипломні роботи виконують для закріплення, поглиблення й узагальнення знань, набутих здобувачами освіти за час навчання, та їх застосування до комплексного виконання конкретного фахового завдання.

Дипломна робота як один із видів самостійної роботи здобувачів вищої освіти є завершеним науковим дослідженням у певній галузі знань, що містить сукупність положень, які виносять на публічний захист. Дипломна робота має на меті розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної творчої роботи, оволодіння методами сучасних наукових досліджень, поглибленого вивчення будь-якого питання чи розділу навчальної дисципліни.

Тематика дипломних робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни й бути тісно пов'язаною з практичними потребами конкретного фаху.

Порядок затвердження тематики дипломних робіт і їх виконання визначає заклад вищої освіти.

Керівництво дипломними роботами здійснюють, переважно, найбільш кваліфіковані викладачі.

Захищають дипломну роботу перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри (предметної або циклової комісії) за участю керівника дипломної роботи.

Результати захисту дипломної роботи оцінюють за чотирибальною шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно").

Мета й завдання дипломної роботи

Дипломна робота є однією з найважливіших форм освітнього процесу, спрямованих переважно, на практичну підготовку. Її виконують відповідно до навчальних планів.

Основна мета дипломної роботи – глибоко, усебічно і творчо вивчити одне з конкретних питань теорії та практики навчальних дисциплін "Освітній менеджмент" і "Управління освітньою діяльністю", сформулювати загальний задум дослідження, поглибити та систематизувати здобуті теоретичні знання з певної навчальної дисципліни, систематизувати й узагальнити наявну наукову та навчальну літературу.

Метою виконання дипломної роботи є розвиток мислення, творчих здібностей здобувача вищої освіти, поглиблення знань з актуальних проблем окремої галузі науки, розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел, стимулювання здобувачів вищої освіти до самостійного наукового пошуку, формування вміння практичної реалізації результатів дослідження проблеми в самостійно виконаних розробках, умінь формулювати судження і висновки, логічно, послідовно та ґрунтовно їх викладати, поглиблення дослідницьких аналітичних умінь здобувачів вищої освіти; удосконалення умінь узагальнювати результати власних спостережень над теоретичним і практичним матеріалом із вибраної теми, розвиток уміння публічного захисту.

Написання дипломної роботи передбачає самостійне закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань, здобутих у процесі вивчення навчальної дисципліни, а також дозволяє показати вміння здобувачів вищої освіти аналізувати інформаційні джерела (підручники, посібники, методичні вказівки, наукові статті, монографії), статистичні та практичні матеріали, визначити внесок роботи в розвиток теорії управління освітніми закладами, практичну значущість і перспективу подальшого розроблення теми. Методика такої роботи підвищує професійний рівень підготовки майбутніх спеціалістів.

Мета й завдання дипломної роботи нерозривно пов'язані та доповнюють одне одного. Завдання призначено для того, щоб сформулювати ті засоби й підходи, за допомогою яких можна досягти поставленої мети.

Завдання – це послідовні етапи дослідницької роботи, які мають розкривати, конкретизувати мету дослідження та в загальному підсумку бути їй адекватними.

Основними завданнями дипломної роботи є:

систематизація, закріплення, поглиблення та використання здобутих на лекційних і практичних заняттях знань із навчальних дисциплін "Освітній менеджмент" і "Управління освітньою діяльністю";

набуття навичок практичного застосування теоретичних знань, сформованих за період навчання;

спонукання здобувача вищої освіти до вибору теми дослідження, яка становить для нього інтерес і є актуальною;

постановка, осмислення та виконання конкретного фахового завдання;

формування в здобувача вищої освіти вміння скласти план та побудувати структуру роботи;

вироблення навичок логічного та змістового викладу теоретичних положень;

пошук, узагальнення, аналіз необхідної інформації;

набуття досвіду користування методичною, довідковою, науковою, навчальною літературою, нормативними та законодавчими документами;

формування в здобувача вищої освіти вміння логічно й аргументовано будувати наукове письмове висловлювання;

формування навичок правильного оформлення списку використаних літературних джерел різних типів і вміння належним чином подавати на них посилання в тексті роботи;

оволодіння правилами та методами оформлення таблиць, графіків, схем тощо;

узагальнення результатів дослідження та формулювання висновків;

підготовка доповіді та наочних матеріалів, що висвітлюють основний зміст курсової роботи;

підготовка до захисту (презентації) власного проєкту.

Виконання дипломної роботи за освітньою програмою "Управління навчальним закладом" забезпечує набуття здобувачами вищої освіти інтегральної компетентності – здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері менеджменту або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Компетентності та результати навчання подано в табл. 1.

Компетентності та результати навчання

Компетентності	Результати навчання
СК11. Здатність до використання маркетингових комунікацій в управлінській діяльності	РН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах
ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	РН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення
СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани	РН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	РН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті
СК11. Здатність до використання маркетингових комунікацій в управлінській діяльності	
ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	РН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією

Тематика дипломних робіт

Вибір і формулювання теми – це основний і навіть вирішальний момент дипломної роботи, від якого залежить якість усього дослідження. Вдале формулювання теми уточнює проблему, окреслює межі дослідження, конкретизує замисел. Тема дипломної роботи має відповідати завданням навчальної дисципліни й таким вимогам, як науковість, новизна й актуальність, а також має бути лаконічною, конкретною, чіткою.

Тематику дипломних робіт розробляють викладачі навчальних дисциплін "Освітній менеджмент" і "Управління освітньою діяльністю" та затверджують на засіданні кафедри.

Тему дипломної роботи здобувач вищої освіти вибирає самостійно, ураховуючи свої інтереси й можливості. Крім того, здобувач вищої освіти може самостійно запропонувати тему дипломної роботи, яку обов'язково треба погодити з науковим керівником.

Тематику дипломних робіт із року в рік оновлюють і доповнюють відповідно до потреб часу й актуальності дослідження.

Рекомендована тематика дипломних робіт за спеціальністю 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом"

1. Модернізація управлінської діяльності керівника закладу загальної середньої освіти на сучасному етапі розвитку освіти.
2. Організаційні умови діяльності керівника закладу загальної середньої освіти.
3. Використання здобутків світового менеджменту в управлінні закладом вищої освіти.
4. Розвиток професійної комунікативної компетентності керівника закладу загальної середньої освіти в умовах глобалізації.
5. Організація системи роботи з обдарованими дітьми в закладах загальної середньої освіти.
6. Організація забезпечення атестації закладу дошкільної освіти.
7. Організаційно-педагогічні засади управління самоосвітою здобувачів закладу вищої освіти.
8. Формування позитивного іміджу сучасного керівника структурного підрозділу закладу вищої освіти.
9. Управління створенням внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі дошкільної освіти.
10. Управління освітнім процесом у закладі загальної середньої освіти засобами гібридного навчання.
11. Формування організаційної компетентності керівника закладу дошкільної освіти.

12. Модернізація змісту, форм і методів управління виховною діяльністю в коледжі в умовах освітніх змін.
13. Управління розвитком інформаційної культури педагогічних працівників в умовах глобалізації освіти.
14. Розвиток управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти.
15. Особливості управління закладом загальної середньої освіти на засадах ризик-менеджменту.
16. Управління забезпеченням якості освіти в закладі загальної середньої освіти.
17. Психолого-педагогічні умови запровадження академічної доброчесності керівника освітнього закладу.
18. Формування лідерських навичок у керівників освіти шляхом інтерактивних технологій навчання.
19. Реалізація гендерної політики в управлінні сучасним закладом загальної середньої освіти.
20. Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників в умовах модернізації освіти на управлінських засадах.
21. Упровадження сучасних інноваційних технологій управління професійною діяльністю викладача ЗВО.
22. Особливості управління дошкільним закладом освіти в умовах ринкових відносин.
23. Управління особистісно-професійним розвитком педагогів закладу дошкільної освіти.
24. Розроблення стратегії управління організаційною культурою сучасного освітнього закладу.
25. Управління процесом самоосвіти науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти.
26. Формування прогностичної компетентності керівників підрозділів закладу вищої освіти.
27. Забезпечення ефективності управління підрозділом закладу вищої освіти.
28. Розвиток інноваційного менеджменту в системі вищої освіти.
29. Управління закладом загальної середньої освіти в умовах застосування дистанційних технологій.
30. Моніторинговий підхід до вивчення стану навчання предметів у системі педагогічного менеджменту.

31. Соціально-педагогічні технології управління системою післядипломної педагогічної освіти в умовах інноваційних трансформацій.

32. Формування професійних якостей майбутніх менеджерів освіти в умовах техніко-технологічних змін.

33. Особливості діагностико-технологічного підходу до управління освітнім процесом.

34. Організація освітнього процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання.

35. Організація діяльності педагогічного колективу в умовах упровадження здоров'язберігальних технологій в освітній процес закладу освіти.

36. Особливості управління системою роботи з батьками обдарованих дітей у закладі загальної середньої освіти.

37. Особливості управління освітнім процесом у спеціалізованій школі.

38. Контрольно-аналітична робота керівника освітнього закладу в контексті сучасних вимог.

39. Наукові підходи до організації профільного навчання в сучасному закладі загальної середньої освіти.

40. Особливості рефлексивного підходу до управління виховною діяльністю в освітньому закладі.

41. Наукові підходи до надання методичної допомоги вихователям в організації мовленнєво-творчої діяльності.

42. Особливості управління фізкультурно-оздоровчою роботою в закладі дошкільної освіти.

43. Формування інформаційної системи управління закладом загальної середньої освіти.

44. Психолого-педагогічні засади організації командної діяльності в педагогічному колективі.

45. Управління процесом формування конкурентоспроможних фахівців в умовах закладу вищої освіти.

46. Адаптивне управління освітнім процесом в умовах закладу загальної середньої освіти.

47. Особливості гуманістичного підходу до організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

48. Організація діяльності дитячо-юнацької спортивної школи в сучасних умовах розвитку освіти.

49. Особливості організації гурткової роботи в закладі дошкільної освіти.

50. Особливості впровадження в практику Базового компонента дошкільної освіти.

51. Управління інноваціями в умовах проектної діяльності освітнього закладу.

52. Управління освітою на місцевому рівні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

53. Інформаційне забезпечення діяльності керівника освітнього закладу в контексті розвитку інформаційної компетентності.

54. Удосконалення системи оцінювання якості освітньої діяльності в освітньому закладі.

55. Управління педагогічним партнерством у закладі загальної середньої освіти.

Етапи написання дипломної роботи

Написання дипломної роботи має певний порядок, який містить такі етапи:

1. Вибір теми роботи, подання заяви, затвердження теми дослідження.

2. Розроблення завдання на дипломну роботу та складання календарного плану її виконання.

3. Вибір методики дослідження.

4. Опрацювання літературних джерел.

5. Збирання фактичного матеріалу під час переддипломної практики.

6. Аналіз та узагальнення зібраного матеріалу.

7. Проведення дослідження.

8. Письмовий виклад результатів дослідження та формулювання висновків.

9. Написання першого варіанта роботи й подання його науковому керівникові.

10. Унесення виправлень, усунення недоліків оформлення дипломної роботи.
11. Написання керівником відгуку на дипломну роботу.
12. Зовнішнє рецензування роботи.
13. Підготовка до захисту: написання доповіді, підготовка презентації.
14. Захист дипломної роботи магістра на засіданні екзаменаційної комісії.

Структура дипломної роботи

Зазвичай дипломна робота складається з таких основних компонентів, як:

- титульний аркуш (додаток А);
- подання голові ЕК щодо захисту дипломної роботи (додаток Б);
- реферат (додаток В);
- зміст (додаток Г);
- вступ (додаток Д);
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел (приклад оформлення наведено у додатку Е);

додатки.

Першою сторінкою дипломної роботи є титульний аркуш.

Титульний аркуш обов'язково містить такі елементи:

- повна назва відомчої підпорядкованості освітнього закладу;
- повна назва закладу вищої освіти;
- повна назва кафедри, де виконано роботу;
- тип роботи;
- назва роботи;
- рівень освіти, назва спеціальності, освітня програма, номер групи, ім'я, прізвище автора;
- науковий ступінь, учене звання, ім'я, прізвище наукового керівника;
- науковий ступінь, учене звання, ім'я, прізвище рецензента;
- місто та рік виконання роботи.

Скорочення в назві освітнього закладу та назві роботи не допускають.

Титульний аркуш основним джерелом бібліографічної інформації, необхідної для оброблення та пошуку документа.

Другим структурним елементом є зміст дипломної роботи.

Зміст друкують на наступній сторінці. Він містить назви та номери початкових сторінок усіх частин роботи: вступу; розділів та підрозділів; висновків до розділів; загальних висновків; додатків; списку використаної літератури. Заголовки змісту та заголовки всіх розділів у тексті мають бути ідентичними.

У *вступі* слід зазначити, чому здобувач вищої освіти вибрав саме таку тему; розкрити сутність і стан наукової проблеми та її значущість; обґрунтувати потребу в проведенні дослідження; визначити предмет і об'єкт, методи дослідження; проаналізувати ступінь вивченості проблеми, що досліджують, у навчальній, науковій літературі; сформулювати завдання дослідження.

Отже, вступ також має чітку структуру, до якої належать:

актуальність дослідження;

об'єкт;

предмет;

мета;

завдання;

методологічні та теоретичні основи дослідження;

методи дослідження;

структура й обсяг роботи.

Актуальність теми дослідження – це головна вимога, яку висувають перед будь-якою науковою роботою, зокрема й дипломною.

Актуальність дослідження розглядають із погляду соціальної та практичної значущості. Актуальність і ступінь дослідження проблеми розкривають у результаті стислого аналізу наукових напрацювань учених із певного питання й порівняння наявних варіантів розв'язання цієї проблеми. В обґрунтуванні актуальності теми здобувач має, спираючись на аналіз останніх робіт у вибраній галузі педагогіки, довести новизну та цінність свого дослідження. Актуальність теми дипломної роботи визначає її потрібність, важливість і конкурентоспроможність у розв'язанні певної проблеми, яку досліджує здобувач вищої освіти.

У декількох реченнях викладають фактори, завдяки яким досліджувана тематика дійсно є актуальною.

Об'єкт – це процес або явище стосовно проблемної ситуації, вибраний для вивчення, інакше кажучи, об'єкт визначає те, що конкретно будуть вивчати з теми роботи.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, ці категорії співвідносяться між собою, тобто в об'єкті виділяють ту його частину, що є предметом дослідження. Це певний аспект розгляду, який дає уявлення про те, які властивості, функції об'єкта вивчають.

Мета дослідження відображає спрямованість дослідження, логіку його організації, цілісність і стратегію проведення. Мета – це той результат, на досягнення якого спрямовано написання роботи.

Мету конкретизовано в *завданнях*. Їх погоджують із темою дослідження, його предметом та об'єктом. Завдання мають деталізувати мету дослідження та визначати послідовність її досягнення. За своєю сутністю завдання – це дії, які треба виконати для досягнення мети роботи.

Формулювати завдання дослідження рекомендовано у формі переліку конкретних засобів досягнення мети, а саме: "дослідити", "узагальнити", "визначити", "обґрунтувати", "розробити" тощо. Завдання роботи мають складатися з чотирьох – п'яти пунктів.

Методологічні, теоретичні основи дослідження. У цьому розділі наводять інформаційні джерела, які автор використовував у процесі дослідження. Основним джерелом інформації можуть бути наукові збірники, підручники, посібники, документи, енциклопедії, словники, монографії, журнали й газети, статистичні збірники, довідники, матеріали, розміщені в інтернеті.

У вступі дипломної роботи також потрібно вказати, які методи використано для досягнення мети дослідження.

Метод – це сукупність засобів для теоретичного чи практичного засвоєння інформації, підпорядкованих виконанню конкретних завдань.

Для виконання поставлених завдань можна застосовувати комплекс взаємопов'язаних *методів дослідження*, які розподілено на дві частини:

теоретичну (вивчення теоретичних надбань у різних галузях науки);
емпіричну (оброблення результатів дослідження через відчуття, сприймання, уяву).

Інакше кажучи, теоретичні методи дослідження пов'язані з осмисленням, переробленням, систематизацією інформації. Емпіричні (практичні) методи – це збирання конкретних даних про об'єкт дослідження та оцінювання результатів виконаної роботи.

До теоретичних методів, що найчастіше використовують у наукових дослідженнях, належать:

аналіз – розподіл досліджуваного на окремі частини чи складові (ознаки, якості, функції, властивості);

синтез – поєднання тих складових, виокремлених раніше, а саме: ознак, якостей, функцій, властивостей, – у єдине ціле;

порівняння – знаходження різниці чи подібності в явищах, що досліджують;

індукція – міркування, на підставі якого роблять висновок від конкретного судження до загального;

дедукція – застосування загальних положень у процесі дослідження конкретних явищ;

систематизація – упорядкування розрізнених об'єктів, предметів, процес їх об'єднання в єдине ціле;

класифікація – створення системи груп об'єктів, предметів та встановлення зв'язків між ними;

узагальнення – фіксування загальних ознак, властивостей, відображення основних результатів у загальному положенні.

У педагогічних дослідженнях використовують переважно такі емпіричні, або практичні, методи:

спостереження – систематичне, цілеспрямоване збирання наукової інформації, реєстрація фактів, явищ, процесів, що відбуваються, із певною визначеною метою;

вимірювання – система фіксації та зазначення числової чи кількісної характеристики досліджуваного об'єкта з використанням різноманітних інструментів вимірювання;

експеримент – спеціальна організація педагогічного процесу, вивчення об'єкта у визначених умовах, дослідження будь-яких явищ шляхом активного впливу на них;

опитування (бесіди, анкетування, інтерв'ю) – збирання інформації про досліджуваний об'єкт, що відбувається під час усного чи письмового спілкування;

тестування – цілеспрямований, однаковий для всіх учасників процес обстеження, що дозволяє отримати об'єктивні дані.

Структура та обсяг роботи – це підсумкова частина вступу, у якій називають усі використані структурні компоненти: вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел – та вказують загальну кількість сторінок.

Основна частина дипломної роботи зазвичай складається з трьох частин.

Перша частина містить теоретичні основи теми. У результаті аналізу праць вітчизняних і зарубіжних авторів здобувач вищої освіти викладає сутність проблеми, що досліджує, розглядає різні підходи до її розв'язання, дає оцінку, обґрунтовує свою думку. Теоретична частина передбачає аналіз об'єкта дослідження й має містити ключові поняття, історію питання, рівень розроблення проблеми в теорії та на практиці. Огляд літератури можна подати в історичному аспекті, розглянути різні погляди, виявити, чим вони відрізняються, у чому збігаються, зробити свої висновки, навести власні приклади та спостереження, тобто підкріпити думки фактичним матеріалом. Викладаючи зміст публікацій інших науковців, автор дипломної роботи має обов'язково робити посилання на джерело інформації. Таке посилання наводять після закриття лапок у квадратних дужках, після коми вказують сторінки, на яких міститься цитата, наприклад: [12, с. 38].

Друга частина має аналітичний характер. Її структуру зумовлено темою, метою та завданнями конкретної дипломної роботи. Метою цього розділу є виявлення факторів, які впливають на досліджувані процеси. Аналіз має бути змістовним, що дає змогу обґрунтовувати пропозиції та рекомендації для поліпшення ефективності діяльності об'єкта дослідження.

У третій частині слід описати власну дослідницьку методику, процедуру дослідження, а саме: коли, як, за яких умов його проведено, тобто відобразити всі дані, які мали вплив на результати дослідження. Для написання цієї частини, зазвичай, використовують матеріали, зібрані під час практичної діяльності. У третьому розділі наводять докази, подають схему дослідження, зазначають використані методи, обґрунтовують пропозиції та рекомендації, розроблені на основі здійсненого аналізу та сформульованих положень.

Обов'язковим є виконання останнього підрозділу третьої частини. Він має містити опис соціально-психологічного аспекту міжособистісних взаємин суб'єктів освітньої діяльності. Зміст має відображати питання професійної культури та етики педагогічного працівника або керівника навчального закладу. Також підрозділ може складатися з чинників, характеристик, які описують академічну доброчесність працівника освітнього закладу. Основний зміст цього підрозділу має ґрунтуватися на матеріалі попередніх частин і бути поданим в аспекті соціально-психологічних засад.

У кінці кожного розділу треба зробити короткі висновки у формі тез.

Основну частину дипломної роботи треба закінчувати висновками.

Висновки – це остаточна думка про що-небудь, логічний підсумок, зроблений на основі спостережень, міркувань або розгляду певних фактів.

Висновки дипломної роботи мають форму певного синтезу визначених під час роботи результатів. Їх метою є підсумок змісту проведеного дослідження, виклад визначених результатів, які збігаються з метою, об'єктом, предметом дослідження, конкретними завданнями, поставленими у вступі. Висновки мають бути чіткими, конкретними, лаконічними, містити докази й не перевищувати 1 – 3 ст.

Список використаних джерел завершує опис дослідження. Його подають на окремому аркуші в алфавітному порядку та складають із усієї використаної літератури, що може містити:

закони України;

укази Президента, постанови Уряду;

накази міністерств;

державні стандарти;

положення;

інструкції;

інші нормативно-правові та підзаконні акти;

книги та брошури;

монографії;

дисертації, автореферати дисертацій;

журнальні статті, матеріали науково-практичних конференцій господарської та управлінської діяльності підприємств.

Список використаної літератури має містити не менш ніж 60 назв. До бібліографічних джерел зараховують ту літературу, що використували під час роботи, на яку є посилання в тексті.

Додатки – це остаточна, заключна частина дипломної роботи, яку подають після списку використаної літератури. Цей розділ містить матеріал, який уточнює, підтверджує окремі моменти дослідження та не входить до основної частини (через великий обсяг чи форму подання інформації).

Додатки дипломної роботи можуть складатися з:

таблиць (додаток Ж);
схем;
рисунків (додаток И);
діаграм (додаток К);
опитувань;
тестів;
планів занять;
анкетувань (додаток Л);
методик (додаток М) тощо.

Ця частина роботи не є обов'язковою, хоча бажано, щоб дипломний проект містив не менш ніж два додатки, щоб робота була повноцінною.

Технічне оформлення дипломної роботи

Згідно з вимогами атестаційної комісії, дипломну роботу оформлюють і подають на перевірку в роздрукованому варіанті. Обсяг дипломної роботи має становити 70 – 80 сторінок.

Орієнтовний обсяг дипломної роботи:

титульний аркуш – 1 сторінка;

зміст – 1 – 2 сторінки;

вступ – 3 – 5 сторінок;

основна частина:

1-й розділ – 15 – 25 сторінок, висновки до розділу – 1 сторінка;

2-й розділ – 25 – 30 сторінок, висновки до розділу – 1 сторінка;

3-й розділ – 25 – 30 сторінок, висновки до розділу – 1 сторінка;

висновки – 3 – 5 сторінок;

список використаних джерел – не менше ніж 50 назв.

Загальні технічні параметри (додаток Н):

Шрифт – Times New Roman;

розмір шрифту – 14;

інтервал між рядками – 1,5;

поля: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, лівє – 3 см, правє – 1,5 см;

нумерація сторінок: у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці; нумерацію починають зі "ЗМІСТУ"; на сторінках 1 і 2, які є титульними, нумерацію не проставляють.

Кожне положення обов'язково підкріплюють посиланнями на першоджерела із зазначенням сторінки. Відсутність посилань дозволяє кваліфікувати роботу як плагіат. Посилання в тексті роботи на джерела слід позначати порядковим номером у квадратних дужках щодо номера відповідного джерела в списку літератури, наприклад:

посилання на роботу одного автора: [10];

посилання на декілька робіт одного автора: [23 – 26];

посилання на конкретні сторінки роботи одного автора: [12, с. 9 – 11];

посилання на роботи декількох авторів: [8; 12; 54 – 58].

Список використаних джерел слід розташувати в алфавітному порядку авторів або назв праць. Спочатку наводять видання українською мовою, потім – іноземними мовами. Бібліографія має охоплювати різні часові й географічні діапазони, тобто містити роботи попередніх років і широко презентувати сучасні роботи.

У тексті основної частини заголовки структурних розділів "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "ДОДАТКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ" друкують великими літерами симетрично до набору без крапки в кінці, не підкреслюючи, шрифт – кг. 14.

Кожну наступу частини починають із нової сторінки.

Заголовки підрозділів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовку розділу не допускають.

Заголовки пунктів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставлять крапку.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і текстом має дорівнювати двом інтервалам.

Не допускають розміщення назви розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено лише один рядок тексту.

РОЗДІЛ 1

СУТНІСТЬ ФУНКЦІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ОСНОВИ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ

1.1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Наприклад:

До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.

Презентовані в роботі додаткові матеріали (до них належать таблиці, схеми, графіки тощо) нумерують відповідно до розділу (підрозділу) та його порядкового номера. До того ж обов'язково вказують назви кожної таблиці та рисунка, що відображають їхній зміст. Переважно в таблицях подають цифровий матеріал (кількісні результати дослідження, вимірювальні шкали тощо). Спочатку подають нумерацію таблиці курсивом із вирівнюванням по правому краю. На наступному рядку по центру друкують назву таблиці напівжирним шрифтом. Далі розташовують власне таблицю з назвами стовпчиків та рядків.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 2.4

Зміни рівнів сформованості вмінь та навичок в інтернет-спілкуванні здобувачів вищої освіти (у %)

№	Рівні сформованості вмінь та навичок в інтернет-спілкуванні	Констатувальний етап		Контрольний етап		Приріст	
		ЕГ	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
1	Високий	26,1	26,4	38,2	28,3	12,1	1,9
2	Середній	50,8	49,7	58,7	52,1	7,9	2,4
3	Низький	23,1	23,9	3,1	19,6	20,0	-4,3

У наведеному прикладі подано четверту таблицю другого розділу.

Іноді в таблицях наводять текстовий матеріал, який подають у формі узагальнення.

Приклад оформлення таблиці:

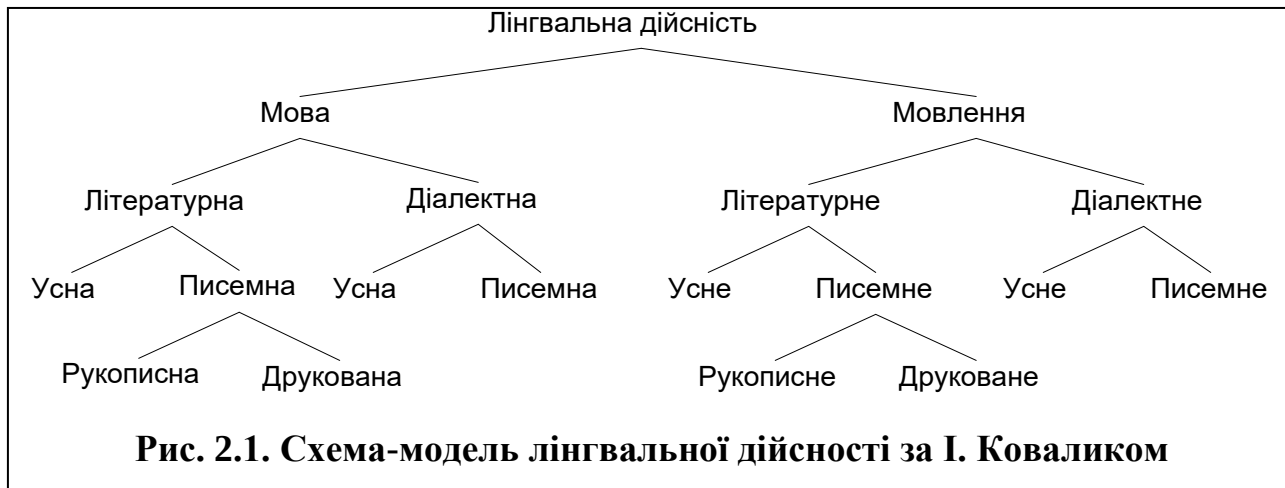
Методи роботи кадрового консалтингу		
№	Методи	Практична цінність
1	Коучинг	Допомагає відшукати кращі рішення, спираючись на досвід, накопичений керівниками та експертами самої компанії
2	НЛП	Змінюється ставлення персоналу до поточних та довгострокових завдань
3	Моделювання	Персонал готують до змін

Таблиця 1.6

У наведеному прикладі подано шосту таблицю першого розділу.

Рисунки оформлюють по-іншому. Спочатку подають рисунок (схему, графік, ілюстрацію), далі по центру вказують номер рисунка (наприклад, Рис. 2.1) і його назву.

Приклад оформлення рисунка:

У дипломній роботі використовують *цитати*, коли потрібно проілюструвати основну ідею автора, підтвердити чи підсилити його висловлювання або розкрити ключові моменти поглядів дослідника. Але слід зауважити, що цитатами не треба зловживати.

Цитату можна подавати у формі прямої мови, або вона може входити до складу речення. Розділові знаки ставлять, відповідно до пунктуаційних норм. Після цитати у квадратних дужках вказують номер джерела, із якого її взято, і номер сторінки.

Приклади оформлення цитат:

1. Дослідник А. Мудрик, аналізуючи проблему спілкування, рішуче стверджував, що "з погляду педагогіки виділення вільного спілкування як особливого виду діяльності може бути вельми доцільним" [25, с. 23].

2. "Ділове спілкування – процес установалення і розвитку контактів між людьми, який породжується потребами їх спільної діяльності. Змістом ділового спілкування є обмін інформацією і досвідом, який передбачає досягнення певної мети та вирішення конкретної проблеми", – вважає І. Амінов [3, с. 156].

Додатки, що виносять за межі основного змісту, є продовженням дипломної роботи. Кожен додаток починають з нової сторінки. Додатки позначають послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком літер Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Один додаток позначають як "Додаток А". Додатки можуть бути розподілені на окремі розділи: "Додаток А.1", "Додаток А.2".

Приклад оформлення додатка:

Додаток А

Анкета визначення мотивів вибору професійної діяльності

Шановний здобувачу!

Прочитайте текст анкети й оцініть запропоновані в списку мотиви Вашої професійної діяльності. Під цифрою "1" – те, що є найбільш важливим для вас, "2" – менш важливим.

1. Можливість вивчати улюблені предмети.
2. Прагнення здобути вищу освіту.
3. Сімейні традиції.
4. Усвідомлення корисності своєї діяльності, важливості навчання й подальшої праці.
5. Інтерес до професійної діяльності.
6. Прагнення до професійної діяльності, бути завжди обізнаним у новинках.
7. Бажання передати свої знання, досвід, накопичені за час діяльності.
8. Прагнення до самоствердження, підвищення свого статусу, престижу.
9. Прагнення до самовираження, творчої роботи.

Оцінювання результатів і висновки

За ступенем важливості кожного мотиву, вираженого в балах, роблять висновок про те, наскільки виражений у студента професійний поклик (пп. 4 – 7, 9) і наскільки в нього виражені супутні та другорядні інтереси (пп. 1 – 3, 8, 10 – 12).

Додатки мають спільну нумерацію з рештою сторінок роботи. Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами у правому верхньому куті, крапки не ставлять.

Мовне оформлення дипломної роботи

Основною складовою частиною дипломної роботи є текст.

Текст – це сукупність речень, розташованих у певній послідовності й пов'язаних між собою за змістом, інтонацією, стилем, спрямованістю за допомогою різних мовних можливостей. Засобами граматичного зв'язку речень у тексті є: послідовність розташування речень; порядок слів у реченнях; інтонація.

Основними ознаками тексту є:

зв'язність – визначальна категорія тексту, основним показником якої є розвиток теми та формальні засоби (семантично близькі слова та фрази, граматичні та стилістичні одиниці тощо). Показниками зв'язності є: *лексичні* (синоніми, антоніми, пароніми, повтори), *морфологічні* (сполучники, сполучні слова, вказівні займенники, деякі прислівники тощо), *синтаксичні* (порядок слів, порядок розташування частин), *стилістичні* (еліпс, градація, питальні речення тощо) одиниці;

цілісність, яку забезпечено *змістовою* (єдність теми, змісту), *комунікативною* (мета спілкування), *структурною* та *формально-граматичною* (єдність мовленнєвих жанрів) цілісностями. Цілісність може бути смисловою, структурною (граматичною), комунікативною. *Смислова* цілісність тексту полягає в єдності його теми. *Структурну* (граматичну) цілісність забезпечують займенники, займенникові прислівники, дієслова одного часу тощо. *Комунікативна* цілісність тексту – це смислове та граматичне підпорядкування кожного наступного речення попередньому, від відомого до нового;

членованість – розподіл тексту на частини (теми, мікротеми). Будь-який текст можна комунікативно членувати на частини з метою полегшення сприйняття інформації адресатом. Виділення абзаців – це спосіб привернути увагу, подати нову інформацію, зосередити увагу на важливості її в межах тексту;

логічна послідовність, яка полягає в тісному логічному зв'язку всіх компонентів тексту; чіткому виявленні причинно-наслідкових зв'язків між повідомлюваними фактами в межах одного речення й усього тексту;

логічному підкресленні черговості (водночас, спочатку, потім), мети (із цією метою, для цього, тому), результативності (отже, таким чином, у результаті, загалом), якоїсь констатації (наприклад, зокрема, як-от, а саме);

інформативність – це ступінь його смислової та змістовної новизни для читача, укладеної в темі й авторській концепції, системі авторських оцінок предмета думки. Кожен текст створено заради передачі інформації;

завершеність – ознака текстів, що передбачає їхню формальну та змістову закритість.

Дипломна робота має бути написаною українською мовою грамотно, із дотриманням усіх норм наукового стилю літературної мови, добре вичитаною, бездоганно оформленою. Обов'язковою вимогою до стилю писемної наукової мови є використання безособових або неозначено-особових речень, що передбачають виклад матеріалу від третьої особи, для того щоб зосередити увагу на змісті та логічній послідовності повідомлення, а не на об'єкті. Відносно рідко вживають форму першої й зовсім не використовують форму другої особи займенників. У тексті наукової роботи не має бути риторичних запитань, вигуків, конструкцій, притаманних розмовному стилю. Не допускають викладу матеріалу від першої особи: "Я зробив висновок", "Я думаю", "На мою думку", "Я можу із цим не погодитися".

Мовними особливостями наукового тексту є такі засоби: використання термінів, слів, позбавлених емоційно-експресивних відтінків; уживання кліше (стійких словосполучень), дієслів у формі інфінітива, віддієслівних іменників.

Прикладом цих засобів можуть бути: "дослідник вважає", "як зазначено", "у дослідженні наголошено на тому ...", "привертає увагу той факт", "було перевірено", "було досліджено", "здійснений аналіз дозволив діяти таких висновків", "важливим було зазначити", "можна констатувати", "результати опитування дозволили зробити висновок", "результати засвідчили", "основні положення відображено", "слід зазначити", "варто зосередити увагу", "можна стверджувати", "у цьому дослідженні з'ясовано (зазначено)", "проведення експерименту передбачало", "на заняттях запропоновано", "автором було проаналізовано" тощо.

Під час написання роботи потрібно об'єднати наявну інформацію у зв'язаний текст. Для цього можна використовувати різні кліше, які

є засобами зв'язку між реченнями. Наприклад: "отже", "таким чином", "інакше кажучи", "на думку автора", "загалом", "як відомо", "на підставі проаналізованого", "беручи до уваги зазначене (сказане)", "з огляду на викладене", "як уже було наголошено" тощо.

Для формулювання завдань дослідження потрібно використовувати дієслова в неозначеній формі, а саме: з'ясувати; розробити; визначити; охарактеризувати; обґрунтувати; дослідити; проаналізувати; простежити тощо.

Особливу увагу під час написання дипломної роботи слід звернути на лексичні значення слів. Наприклад:

Стосунки – взаємини – відношення – відносини

Слова "взаємини", "стосунки" вживають у значенні *зв'язок між людьми*. Неправильно вживати в цьому значенні слова "взаємовідношення", "відношення". Наприклад: *сімейні, дружні, ділові стосунки*.

Слово "відношення" вживають у значенні *взаємозв'язок між предметами, явищами, величинами: відношення а до в, граматичні відношення*.

Відносини – це переважно суспільні зв'язки; зв'язки між країнами, організаціями тощо: *економічні, ринкові, політичні, суспільні, міжнародні, дипломатичні, правові відносини*.

Задача – завдання

Неправильним є вживання слова "задача" в поданому прикладі: *Перед нами стоїть немало життєвих задач, які нам треба виконати, щоб досягнути успіху*. Тут ідеться про *життєві завдання*.

Слова "завдання" й "задача", хоч і є спільнокореневими, але відрізняються лексичним значенням: *завдання* – це визначений наперед обсяг роботи, те, що хочуть здійснити; доручення; а *задача* – це сформульоване завдання, яке передбачає проведення обчислень за певними правилами (*математична задача*).

Наступний – дальший, подальший – такий

Слово "наступний" уживають у такому значенні: той, що з'являється слідом за чимось; найближчий у часі чи просторі. Залежно від контексту вживають також слова *дальший, подальший*.

Якщо йдеться про предмети або конкретні явища, здебільшого вживають прикметник "наступний": *наступний урок, наступного дня (тижня, місяця), наступна зупинка.*

Якщо мова йде про абстрактні явища, що відбувалися чи будуть відбуватися після якогось часу, події, частіше вживають прикметники "дальший", "подальший": *дальше життя, подальша доля, подальша робота.*

Слово "такий" уживають у разі подальшого переліку. Наприклад: *Формами ділового спілкування є такі: бесіди, наради, переговори, виступи, конференції тощо.*

У лінгводидактиці до групи лексичних помилок зараховують недоліки мовлення, пов'язані з використанням слів, які не відповідають нормам літературної мови.

До типових лексичних вад тексту належать такі:

порушення лексичної сполучуваності слів, часто основане на інтерференційних явищах: *Сучасний розвиток науки дозволяє прослідкувати (визначити) шляхи для вирішення (розв'язання) цієї проблеми.* Правильно: *визначити шляхи до розв'язання проблеми;*

уживання слів, не властивих літературній українській мові (немотивовані діалектизми, полонізми, мадяризми, росіянізми). Під впливом мов країн-сусідів уживають слова та вирази, калькуючи іншомовне слово: *Треба приймати участь у різних міроприємствах.* (Треба взяти участь у різних заходах).

Отже, текст дипломного дослідження потребує дотримання лексичних, граматичних, стилістичних, орфографічних, пунктуаційних норм української мови.

Захист і критерії оцінювання дипломної роботи

Виконану та оформлену дипломну роботу з певної навчальної дисципліни передають науковому керівнику для перевірки. Науковий керівник перевіряє роботу, пише відгук, що містить характеристику дослідження, у якій зазначено позитивні та негативні моменти, переваги, недоліки, наявність у здобувача вищої освіти навичок роботи з літературними джерелами, значущість результатів виконаної роботи та висновок про допуск автора до захисту (додаток П).

Крім відгуку наукового керівника, обов'язковою умовою є надання зовнішньої рецензії (додаток Р) іншим закладом вищої освіти, а також довідки про впровадження результатів науково-практичного дослідження. У довідці зазначають можливість і потребу використання матеріалів дипломної роботи для підвищення ефективності практичної діяльності. Документ надає організація чи установа, у якій здобувач вищої освіти проходив переддипломну практику. Довідку друкують на фірмовому бланку, вона має містити всі необхідні реквізити організації, печатку, підпис керівника із зазначенням його посади, наукового ступеня (за наявності), прізвища, імені та по батькові (додаток С).

Перед захистом здобувач вищої освіти зобов'язаний ознайомитися з відгуком і рецензією, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження, а також написати доповідь.

Обов'язковою вимогою є проходження нормоконтролю, що здійснюють відповідно до графіка, затвердженого випусковою кафедрою.

Під нормоконтролем розуміють процес перевірки дипломних робіт на відповідність вимогам до випускних кваліфікаційних робіт.

Для здійснення перевірки на наявність плагіату текст дипломної роботи подають в електронному варіанті на випускову кафедру не пізніше ніж за три тижні до захисту. Дипломну роботу перевіряють за допомогою системи StrikePlagiarism.com. Якщо перевищено встановлений кафедрою рівень запозичень, то дипломну роботу не можна допускати до захисту.

Два файли з роботою потрібно подавати на CD-диску. Назви файлів складаються з прізвища, ініціалів здобувача вищої освіти та року захисту. Файли надають у форматі Word 97-2003 (*.doc).

Наприклад:

Ващенко_П_Н_2017.doc;

Ващенко_П_Н_плагіат_2017.doc.

Перший файл має містити повний текст роботи, другий – текст роботи, із якого видалено рисунки, таблиці та додатки.

Захист дипломної роботи – це офіційна процедура презентації виконаного дослідницького проєкту на засіданні спеціальної комісії з метою його визнання та оцінювання. До складу комісії входять викладачі навчальних дисциплін за профільними чи спорідненими спеціальностями, можуть входити методисти, викладачі, здобувачі вищої освіти інших спеціальностей.

Процедура захисту складається з таких частин:

виступу здобувача вищої освіти, під час якого він може використувати допоміжний матеріал, а саме: таблиці, схеми, графіки, презентації;

відповіді на поставлені запитання;

оголошення відгуку наукового керівника;

оголошення рецензії на дипломну роботу;

відповідей здобувача вищої освіти на запитання та зауваження, що містяться в рецензії;

оцінювання поданої дипломної роботи.

Дипломну роботу оцінюють з урахуванням якості її виконання, а також спроможності здобувача вищої освіти дати чіткі, конкретні відповіді на поставлені під час захисту запитання. Оцінювання дослідження відбувається в два етапи:

1) оцінювання науковим керівником та зовнішнім рецензентом виконання роботи;

2) оцінювання комісією захисту роботи.

Остаточні результати оцінювання здійснюють за 100-бальною шкалою за системою ECTS, а потім переводять у чотирибальну національну систему: "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

Якщо дипломну роботу було оцінено на "незадовільно", то за рішенням комісії здобувачу вищої освіти надають право доопрацювати проєкт і в установлений термін виконати повторний захист (табл. 2).

Таблиця 2

Система оцінювання

Оцінка ECTS та її визначення	Кількість балів від 1 до 100
A – відмінно	90 – 100
B – дуже добре	81 – 89
C – добре	71 – 80
D – задовільно	61 – 70
E – достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	51 – 60
FX – незадовільно	25 – 50
F – незадовільно (потрібна додаткова робота)	0 – 24

Примітка:

FX означає "незадовільно" – потрібно виконати додаткову роботу, щоб досягти позитивного результату.

ґ означає "незадовільно" – потрібна значна подальша робота; із такою оцінкою здобувача вищої освіти відраховують після незадовільної відповіді на засіданні комісії.

Критерії оцінювання дипломної роботи подано в табл. 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання магістерської дипломної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	2
А (відмінно) – 90 – 100 балів	Тема дослідження є актуальною та інноваційною. Високий рівень наукового підходу та глибоке розкриття проблематики. Використання широкого спектра сучасних наукових джерел та методологій. Логічна структура роботи, чітке формулювання цілей, завдань та висновків. Власний внесок у дослідження виражено чітко, є нові наукові або практичні результати. Високий рівень аргументації та критичного аналізу джерел. Оформлення роботи відповідає всім вимогам (академічна доброчесність, відсутність плагіату)
В (дуже добре) – 81 – 89 балів	Тема дослідження є актуальною, добре розкритою. Науковий підхід високого рівня, достатньо глибоке розкриття теми. Використано сучасні наукові джерела, адекватні методології. Логічна структура роботи з чітко визначеними цілями та завданнями. Власний внесок у дослідження помітний, наявні нові результати. Достатній рівень аргументації та критичного аналізу. Оформлення роботи загалом відповідає вимогам із мінімальними зауваженнями
С (добре) – 71 – 80 балів	Тема дослідження є актуальною, але не до кінця розкритою. Адекватний науковий підхід, проте відчувається потреба в глибшому аналізі. Використання обмеженої кількості джерел або методологій. Логічна структура роботи, проте деякі частини потребують доповнення. Власний внесок у дослідження є, але обмежений.

1	2
	Аргументація та критичний аналіз є, але на середньому рівні. Оформлення роботи в основному відповідає вимогам, є незначні недоліки
D (задовільно) – 61 – 70 балів	Тема дослідження є частково розкритою, актуальність визначено поверхово. Обмежений науковий підхід, немає глибини аналізу. Використано застарілі або обмежені джерела. Логіка роботи місцями слабка, завдання та висновки недостатньо чітко сформульовано. Власний внесок у дослідження виражено слабо. Аргументація слабка, критичний аналіз мінімальний. Оформлення роботи має помітні недоліки, є незначні порушення вимог
E (достатньо) – 51 – 60 балів	Тему дослідження розкрито мінімально, без глибокого аналізу. Науковий підхід на базовому рівні, немає нових наукових або практичних результатів. Використання обмежених або застарілих джерел. Логіка роботи слабка, структура та висновки нечіткі. Власного внеску немає або він мінімальний. Аргументація та критичний аналіз є формальними. Оформлення роботи має значні недоліки, які потребують виправлення
FX (незадовільно) – 25 – 50 балів	Тему дослідження не розкрито або розкрито на дуже низькому рівні. Немає чіткого наукового підходу та методології. Використання неактуальних або недостатніх джерел. Робота має серйозні логічні та структурні недоліки. Власного внеску в дослідження немає. Немає аргументації та критичного аналізу. Оформлення роботи не відповідає вимогам, наявні серйозні порушення
F (незадовільно) – 0 – 24 балів	Робота не відповідає основним вимогам до магістерської дипломної роботи. Немає розкриття теми та наукового підходу. Джерела не використані або повністю не відповідають вимогам. Логічної структури немає, висновки не сформульовано. Власного внеску в дослідження немає. Оформлення не відповідає стандартам, є плагіат

Рекомендована література

1. Брикова Т. М. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. М. Брикова, О. Г. Терешкін. – Харків : ХДУХТ, 2020. – Режим доступу : https://repo.btu.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/10813/1/navch_posib_nauk_doslidzhen_2020.pdf.
2. Носачова Ю. Основи наукових досліджень : підручник / Ю. В. Носачова. – Київ : ВД "Кондор", 2020. – 132 с.
3. Вітченко А. О. Основи наукових досліджень у вищій школі [Електронний ресурс] : підручник / А. О. Вітченко, А. Ю. Вітченко. – Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. – 272 с. – Режим доступу : <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052991.pdf>.
4. Освітній менеджмент [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання курсової роботи студентів спеціальності 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом" другого (магістерського) рівня / уклад. О. О. Почуєва, В. А. Будянська. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 47 с. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29928>.
5. Пушкар О. Методологія та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. Пушкар. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 866 с. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23346>.
6. Самсонов В. Методологія наукових досліджень та приклади її використання : навч. посіб. / В. Самсонов. – Київ : НУХТ, 2022. – 385 с.
7. Сімакова О. Основи наукових досліджень та інтелектуальна власність : навч. посіб. / О. Сімакова. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. – 129 с.

Додатки

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

Рівень вищої освіти

Спеціальність

Освітня програма

Група

другий (магістерський)

Менеджмент

Управління навчальним закладом

8.01.073.090.23.1

ДИПЛОМНА РОБОТА

**на тему "Формування організаційної компетентності
керівника закладу дошкільної освіти"**

Виконала: Ірина ПЕТРЕНКО

Керівник: канд. пед. наук, доцент Вікторія БУДЯНСЬКА

Рецензент: д-р пед. наук, професор Тетяна КОЛБІНА

Харків – 2025

**Приклад оформлення подання голові ЕК
щодо захисту дипломної роботи**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

Направляється здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня ПЕТРЕНКО Ірина до захисту дипломної роботи за спеціальністю 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом" на тему "Формування організаційної компетентності керівника закладу дошкільної освіти".

Тему та керівника дипломної роботи затверджено наказом ректора № 801-С від "01" вересня 2024 року.

Директор (керівник)
навчально-наукового інституту Володимир ЧЕРНИШОВ

Довідка про успішність

ПЕТРЕНКО Ірина за період навчання з 2023 р. до 2024 р. повністю виконала навчальний план за освітньою програмою з таким розподілом оцінок за шкалою ХНЕУ ім. С. Кузнеця: 90 – 100 балів _____%, 74 – 89 балів _____%, 60 – 73 балів _____%.

Секретар
навчально-наукового інституту Катерина ШЕВЧЕНКО

Висновок керівника дипломної роботи

ПЕТРЕНКО Ірина виконала дипломну роботу в повному обсязі та у визначений термін. Зміст роботи загалом відповідає вибраній темі, розроблені заходи обґрунтовано. Стиль та мова викладення дипломної роботи відповідають вимогам, що ставлять до робіт такого рівня. Під час написання роботи було використано науково-методичні та нормативні джерела за темою дослідження. Роботу виконано з використанням інформаційних технологій. За результатами дослідження підготовлено до друку наукову статтю у фаховому збірнику наукових праць. Дипломну роботу рекомендовано до захисту в експертній комісії.

Керівник роботи Вікторія Будянська

Висновок кафедри про дипломну роботу

Дипломну роботу розглянуто на засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу, протокол № __ від "__" 2024 р. Здобувач вищої освіти ПЕТРЕНКО Ірина допускається до захисту роботи в експертній комісії.

Завідувач кафедри Тетяна ПОГОРСЛОВА

Зразок оформлення реферату

РЕФЕРАТ

Дипломна робота містить 115 сторінок, 12 таблиць, сім рисунків, список літератури з 82 назв, три додатки.

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Об'єктом дослідження є процес управління формуванням інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти.

Предметом дослідження є теорія, зміст і технологія моделі управління формуванням інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти.

Мета роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні й упровадженні в педагогічну практику моделі та технології управління формуванням інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти.

Завданнями роботи є такі: розкрити теоретичні засади управління формуванням інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти; обґрунтувати значення програмно-цільового підходу до управління розвитком інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти; визначити особливості формування інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти; розробити модель управління формуванням інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти, зміст та технологію її реалізації.

У ході дослідження розроблено кваліметричну модель управління формуванням інноваційного середовища в закладі загальної середньої освіти.

Одержані результати можуть бути використані в управлінській діяльності керівника закладу загальної середньої освіти.

Рік виконання дипломної роботи – 2025 р.

Рік захисту роботи – 2025 р.

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНСАЛТИНГУ	14
1.1. Особливості педагогічного консалтингу	14
1.2. Коучинг у педагогічному консалтингу	18
1.3. Технології коучингу в управлінні педагогічним колективом закладу дошкільної освіти	
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНСАЛТИНГУ	43
2.1. Організаційні умови забезпечення управління професійним розвитком педагогічних працівників закладу дошкільної освіти	43
2.2. Модель підвищення ефективності управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти на основі педагогічного консалтингу	55
2.3. Моніторинг як ефективний засіб оцінювання ефективності управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти	65
Висновки до розділу 2	68
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ УМОВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНСАЛТИНГУ	70
3.1. Організація проведення експериментальної перевірки	70
3.2. Рекомендації щодо використання педагогічного консалтингу в управлінській діяльності керівника для підвищення її ефективності	81
3.3. Соціально-психологічний аспект міжособистісних взаємин суб'єктів педагогічної діяльності	86
Висновки до розділу 3	89
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ	103

Зразок оформлення вступу

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Позашкільна освіта є складовою системи безперервної освіти, визначеної Конституцією України, законами України "Про освіту" (05.09.2017 р.), "Про позашкільну освіту". Її спрямовано на розвиток здібностей та обдарувань вихованців, учнів і слухачів, задоволення їхніх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.

Закон України "Про освіту" (ст. 14. Позашкільна освіта) визначає, що метою позашкільної освіти є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, умінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності. Позашкільна освіта може здобуватися одночасно із здобуттям дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти. Компетентності, здобуті за програмами позашкільної освіти, можуть враховуватися та визнаватися на відповідному рівні освіти. Здобуття позашкільної освіти забезпечується закладами позашкільної освіти різних типів, форм власності та підпорядкування, іншими закладами освіти, сім'єю, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями та іншими юридичними і фізичними особами.

Отже, позашкільна освіта спільно з дошкільною, загальною середньою, професійною, вищою формує цілісний освітній простір. Важливість позашкільної освіти полягає в такому: для дітей – розвиток пізнавальної, практичної, творчої та соціальної компетентності особистості, можливість самореалізації в майбутньому; для батьків – безпечна, змістовна зайнятість дітей у вільний час у позашкільних та інших закладах освіти, їх навчання, виховання, розвиток, соціалізація, допомога в підготовці дітей до самостійного відповідального життя; для держави – одна з найефективніших інвестицій у найближче і віддалене майбутнє.

У понад 20 державах Західної, Центральної і Східної Європи офіційно представлено позашкільля. Це Вірменія, Болгарія, Білорусь, Грузія, Естонія, Італія, Казахстан, Латвія, Литва, Молдова, Нідерланди, Німеччина, Польща, Румунія,

Словаччина, Україна, Франція, Чехія та ін. Адже будь-яка держава, зацікавлена у своєму розвитку та процвітанні, має позашкільну освіту. Відрізняється позашкільна освіта назвою, змістом та структурою, але об'єднує всіх одне – потреба і мета організувати діяльність дітей у вільний час, не втратити наступне молоде покоління. До основних понять позашкільної освіти, що використовують у різних країнах, належить: "after-school" – США; "placówki wychowania pozaszkolnego" – Польща; "centrum vol'ného času" – Словаччина; "дополнительное образование", "учреждения дополнительного образования" – Білорусь, Росія тощо. Слід зазначити, що понад 20 років функціонує Європейська асоціація позашкільної освіти (EAICY), штаб квартира якої знаходиться в м. Прага (Чехія).

Функціонування позашкільної освіти в Україні тісно пов'язано з розвитком її теорії, практики і методики.

Теорія позашкільної освіти – це сукупність ідей, поглядів, концепцій, учень про об'єктивну дійсність позашкільної освіти. Теорія позашкільної освіти розкриває закономірності діяльності особистості у вільний час, визначає та характеризує сутність, принципи, зміст, форми й методи освітнього процесу в позашкільних закладах освіти та інших соціальних інституціях. Теорія позашкільної освіти взаємопов'язана і перебуває в органічній єдності з практикою. Теорія йде від практики, узагальнює її і обґрунтовується нею. Практика осмислюється, організовується і спрямовується теорією.

Практика позашкільної освіти – це систематична організація позашкільної освіти в позашкільних навчальних закладах та інших соціальних інституціях.

Аспектам теорії позашкільного педагогічного процесу присвятили свої роботи В. Белова, М. Грищенко, К. Демкати́й, М. Коваль, В. Онищук, І. Рябченко, О. Савченко, М. Ярмаченко. С. Васильченко, Н. Задерико, О. Мироненко, Н. Пономарчук та ін.

Новими тенденціями в управлінні закладом позашкільної освіти є такі:

- відмова керівників від принципів авторитарної, заідеологізованої педагогіки і, навпаки, упровадження принципів демократизму, гуманізму, педагогічної інноватики, інклюзивної освіти;

- здійснення більшістю керівників підприємницької діяльності й отримання ними різних видів інвестицій; орієнтація закладів освіти на самофінансування, підприємницьку діяльність, одержання інвестицій;

– прагнення керівників оволодіти сучасними основами управління соціально-педагогічними системами, зокрема основами адаптивного управління;

– конкурентоспроможність закладів різних типів і форм власності на основі розширення освітніх послуг і шляхів застосування освітніх інновацій передбачає підготовку керівників.

Незважаючи на широке коло досліджень учених, які розглядають різні аспекти адаптивного управління соціально-педагогічними системами, дотепер не існує цілісного дослідження теорії й технології адаптивного управління закладами позашкільної освіти.

Такий стан наукового знання зумовлює необхідність теоретичного дослідження та практичної розробленості зазначеної проблеми, що визначило вибір теми дипломного дослідження: "Адаптивне управління закладами позашкільної освіти".

Об'єкт дослідження – адаптивне управління закладом позашкільної освіти.

Предмет дослідження – технологія моніторингу результативності освітнього процесу в системі адаптивного управління розвитком закладу позашкільної освіти.

Мета роботи полягає в дослідженні теоретичних положень адаптивного управління позашкільною освітою та визначенні технології моніторингу результативності освітнього процесу в системі адаптивного управління розвитком закладу позашкільної освіти.

Відповідно до мети визначено завдання дослідження:

1. Здійснити аналітичний огляд проблеми в сучасних наукових дослідженнях.

2. Надати характеристику адаптивного управління закладом позашкільної освіти.

3. Визначити фактори адаптивного управління розвитком закладу позашкільної освіти, зокрема розкрити значення тенденцій розвитку, інноваційних підходів до управління розвитком та моніторингу.

4. Довести ефективність технології моніторингу результативності освітнього процесу в системі адаптивного управління розвитком закладу позашкільної освіти, розробити відповідний інструментарій та надати рекомендації щодо його використання.

У ході дослідження було використано комплекс загальнонаукових методів дослідження: *теоретичні* методи включали аналіз філософської, економічної, психолого-педагогічної наукової літератури, що забезпечило розгляд загальних теоретичних питань із проблеми дослідження; метод педагогічного моделювання для прогнозування системи управління закладом позашкільної освіти на основі адаптивного управління; *емпіричні методи*: вивчення стандартів в управлінні позашкільною освітою та нормативно-правових документів діяльності закладів позашкільної освіти для констатації та узагальнення управлінського досвіду з питань управління розвитком закладу на основі адаптивного управління, анкетування, інтерв'ювання.

Теоретичне значення дослідження полягає в обґрунтуванні понятійно термінологічного апарату адаптивного управління як фактора розвитку закладу позашкільної освіти та визначенні педагогічних умов моніторингу результативності освітнього процесу в системі адаптивного управління.

Практична значущість результатів дослідження полягає в розробленні інструментарію моніторингу результативності освітнього процесу в системі адаптивного управління розвитком закладу позашкільної освіти.

Матеріали теоретичного аспекту дослідження оприлюднено в тезах доповіді "Підвищення кваліфікації як безперервний процес професійного зростання керівників закладів освіти" на Міжнародній науково-практичній конференції "Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика" (18 – 19 березня 2023 року, м. Харків, ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця); у тезах виступу "Адаптивне управління розвитком закладів позашкільної освіти" на Всеукраїнській літній науковій школі "Адаптивне управління новою українською школою: ціннісні орієнтири", напрям "Проектування життєдіяльності закладу освіти на основі реалізації освітніх запитів особистості", (4 – 5 липня 2023 року, м. Харків).

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 98 сторінках. Список використаних джерел містить 83 назви.

ЗРАЗОК
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб., 2-ге вид., допов. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5 – 6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 2. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 3. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агєєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

1	2
Багатотомні видання	1. Енциклопедія сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178 – 179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2011. № 48–49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556 .
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки "Чорнобиль" Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i> . Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.

1	2
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.
Бібліографічні показники	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. показч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ : 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
Частина видання: довідкового видання	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ : Либідь, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Либідь, 2014. С. 54–55. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i> . Київ : Либідь, 2003. Т. 5. С. 699.

1	2
Частина видання: продовжуваного видання	1. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf (дата звернення 1.10.2024 р.). 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.

Зразок оформлення таблиці

Таблиця Ж.1

**Визначення педагогічного та лінгвістичного контентів
категорії спілкування**

Автор/джерело	Визначення сутності спілкування
М. Березовін	Спілкування – багатоплановий процес організації, установлення і розвитку комунікації, взаєморозуміння та взаємодії між педагогами й учнями, що породжено цілями та змістом їхньої спільної діяльності [12]
М. Каган	Педагогічне спілкування – це система обмеженої соціально-психологічної взаємодії педагога та учнів, змістом якої є обмін інформацією, надання виховного впливу, організація взаємин за допомогою комунікативних засобів. Педагог є ініціатором цього процесу, його організатором і керівником [23, с. 36]
В. Кан-Калик	Педагогічне спілкування – цілісна система соціально-психологічної взаємодії педагога та вихованців, що включає в себе обмін інформацією, виховні впливи й організацію взаємовідносин за допомогою комунікативних засобів [26, с. 58]
Є. Верещагін, В. Костомаров	Спілкування – це процес встановлення і підтримки цілеспрямованого, прямого або опосередкованого контакту між людьми за допомогою мови [5, с. 123]
Ю. Рождественський	Спілкуванням є передача деякої інформації, навмисно або ж мимоволі посланою відправником і сприйманою одержувачем [38, с. 33]
В. Колесов	Спілкування – це мовно-мисленнєва діяльність, здійснювана з метою взаємодії [75, с. 94]
Лінгвістичний словник	Спілкування – це обмін думками, відомостями, ідеями тощо – специфічна форма взаємодії людей у процесі їхньої пізнавально-трудової діяльності [21, с. 43]
О. Корніяка	Педагогічне спілкування є засобом вирішення власних навчальних або виховних завдань, ініціатором, організатором і головною керівною ланкою якого є вчитель [19, с. 132]
О. Леонтьєв	Професійне спілкування вчителя з учнями на уроці й поза ним (у процесі навчання і виховання) має певні педагогічні функції та спрямоване (якщо воно повноцінне й оптимальне) на створення сприятливого психологічного клімату, а також на іншого роду психологічну оптимізацію навчальної діяльності та взаємин між педагогом і учнем усередині учнівського колективу [28, с. 37]

Зразок оформлення рисунка

Рис. 1.3. Навички з формування здатності майбутніх менеджерів освіти до інноваційної діяльності

Зразок оформлення діаграми

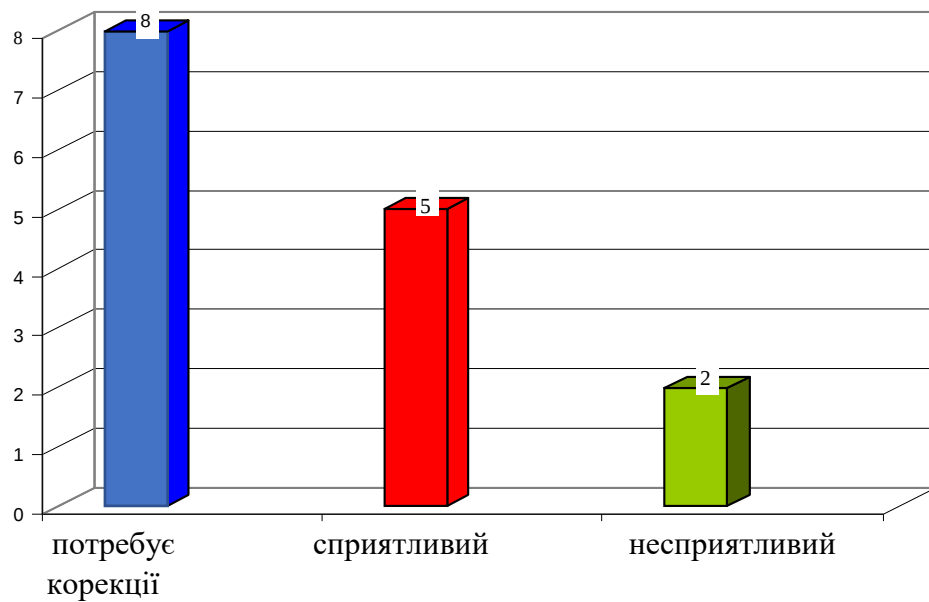

Рис. 3.1. Рівень організаційно-управлінської діяльності керівника в управлінні ЗДО

Зразок оформлення анкети

Анкета для дослідження вмінь та навичок здобувачів вищої освіти в інтернет-спілкуванні у формуванні культури ділового спілкування

Шановний здобувачу!

Використання інтернет-спілкування є одним із засобів формування сучасної культури ділового спілкування. Успішне виконання завдань, які постають перед майбутніми фахівцями економічного профілю, значною мірою залежить від уміння використовувати інтернет як засіб спілкування. Для вивчення сформованих умінь та навичок в інтернет-спілкуванні потрібна Ваша участь. Відповідайте "так" або "ні" на запитання.

Курс, група _____

Дата _____

Твердження	Так	Ні
1	2	3
1. Я вмію опановувати засоби інтернету для спілкування		
2. Я вмію використовувати нові засоби інтернет-спілкування		
3. Я вмію використовувати можливості програми Microsoft Word або інші програмні засоби опрацювання текстів		
4. Я вмію використовувати пошукові системи мережі "Інтернет"		
5. Я вмію спілкуватися з друзями та знайомими за допомогою Skype, ICQ		
6. Я вмію спілкуватися з друзями та знайомими за допомогою електронної пошти		
7. Я можу розібратися з використанням технічних інструкцій у мережі "Інтернет"		
8. Я підтримую співробітництво в навчанні ділового спілкування засобами інтернету		
9. Я готовий навчитися використовувати нові засоби спілкування в мережі "Інтернет"		
10. Я ефективно використовую власний робочий час у процесі інтернет-спілкування		
11. Я добре організований під час інтернет-спілкування		
12. Мені не завжди потрібна особиста зустріч із людиною, достатньо імейл-листування або інтернет-спілкування		
13. Мене нелегко роздратувати під час інтернет-спілкування		
14. Я вмію спілкуватися з новими друзями, знайомими, майбутніми діловими партнерами за допомогою інтернету		

Закінчення додатка Л

1	2	3
15. Мені не соромно визнати, що я не маю певних знань з інтернет-спілкування та іноді припускаюся помилок в етикеті такого спілкування		
16. Чи знаєте Ви про популярні засоби інтернет-спілкування?		
17. Чи вважаєте Ви, що інтернет-спілкування сприяє формуванню культури ділового спілкування?		
18. Чи берете Ви участь у наукових студентських конференціях у мережі "Інтернет"?		
19. Чи оформлено в університеті наочне приладдя, стенди щодо засобів ділового інтернет-спілкування?		
20. Чи знаєте Ви, як підвищити рівень своєї культури ділового спілкування?		

Ваші пропозиції щодо формування культури ділового спілкування майбутніх фахівців економічного профілю.

Я вважаю, що потрібно ... ,

Щиро дякуємо Вам за участь у дослідженні!

Відповіді оцінюють так: за кожне "так" – 1 бал, "ні" – 0 балів.

20 – 25 балів – високий рівень;

15 – 19 балів – середній рівень;

5 – 14 балів – низький рівень.

Методика виявлення "Комунікативних і організаторських схильностей" ("КОС-2")

Інструкція до тесту

Методика з визначення комунікативних і організаторських схильностей містить 40 питань. На кожне питання слід відповісти "так" або "ні". Якщо вам важко вибрати відповідь, потрібно все-таки схилитися до відповідної альтернативи (+) або (-). Час на виконання методики 10 – 15 хв.

Тестовий матеріал

1. Чи є у вас прагнення до вивчення людей і встановлення знайомств із різними людьми?
2. Чи подобається вам займатися громадською роботою?
3. Чи довго вас турбує почуття образи, завданої вам ким-небудь із ваших товаришів?
4. Чи завжди вам важко орієнтуватися в критичній ситуації?
5. Чи багато у вас друзів, із якими ви постійно спілкуєтеся?
6. Чи часто вам вдається схилити більшість своїх товаришів до прийняття ними вашої думки?
7. Чи справді вам приємніше й простіше проводити час за книгами або за будь-яким іншим заняттям, ніж із людьми?
8. Якщо виникли деякі перешкоди в здійсненні ваших намірів, чи легко вам відмовитися від них?
9. Чи легко ви встановлюєте контакти з людьми, які старші за вас?
10. Чи подобається вам придумувати або організовувати зі своїми товаришами різні ігри та розваги?
11. Чи важко вам входити в нові для вас компанії (колективи)?
12. Чи часто ви відкладаєте на інші дні справи, які потрібно було виконати сьогодні?
13. Чи легко вам вдається встановлювати контакти та спілкуватися з незнайомими людьми?
14. Чи прагнете ви домогтися того, щоб ваші товариші діяли відповідно до вашої думки?
15. Чи важко ви освоюєтеся в новому колективі?
16. Чи справді у вас не буває конфліктів із товаришами через невиконання ними їхніх обіцянок, зобов'язань, обов'язків?

17. Чи прагнете ви при нагоді познайомитися й поговорити з новою людиною?
18. Чи часто під час виконання важливих справ ви берете ініціативу на себе?
19. Чи дратують вас люди, які оточують вас, і чи хочеться вам побути на самоті?
20. Чи правда, що ви погано орієнтуєтесь в незнайомій для вас обстановці?
21. Чи подобається вам постійно бути серед людей?
22. Чи виникає у вас роздратування, якщо вам не вдається закінчити розпочату справу?
23. Чи відчуваєте ви труднощі, якщо доводиться виявити ініціативу, щоб познайомитися з новою людиною?
24. Чи правда, що ви втомлюєтесь від частого спілкування з товаришами?
25. Чи подобається вам брати участь у колективних іграх?
26. Чи часто ви виявляєте ініціативу під час розв'язання питань, які зачіпають інтереси ваших товаришів?
27. Чи правда, що ви відчуваєте себе невпевнено серед незнайомих людей?
28. Чи справді ви рідко прагнете довести свою правоту?
29. Чи вважаєте ви, що вам не становить особливих труднощів внести позбавлення в малознайому групу?
30. Чи берете ви участь у громадській роботі в школі (виші)?
31. Чи прагнете ви обмежити коло своїх знайомих?
32. Чи справді ви не прагнете обстоювати свою думку або рішення, якщо воно не відразу було прийнято товаришами?
33. Чи почуваєтесь невимушено, потрапивши в незнайомий колектив?
34. Чи охоче ви долучаєтесь до організації різних заходів для своїх товаришів?
35. Чи правда, що ви не почуваєтесь досить упевнено і спокійно, коли доводиться говорити що-небудь великій групі людей?
36. Чи часто ви спізнюєтесь на ділові зустрічі, побачення?
37. Чи справді у вас багато друзів?

38. Чи часто ви опиняєтесь в центрі уваги своїх товаришів?

39. Чи часто ви тривожитесь і відчуваєте незручність під час спілкування з малознайомими людьми?

40. Чи правда, що ви не дуже впевнено почуваєтесь в оточенні великої групи своїх товаришів?

Ключ до тесту

Відповіді

Комунікативні схильності:

(+) так: 1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37

(–) немає: 3, 7, 11, 15, 19, 23, 27, 31, 35, 39

Організаторські схильності:

(+) так: 2, 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30, 34, 38

(–) немає: 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40

Опрацювання результатів тесту.

Визначають рівні комунікативних і організаторських схильностей залежно від набраних балів за цими параметрами. Максимальна кількість балів окремо за кожним параметром – 20. Підраховують бали окремо за комунікативними й окремо за організаторськими схильностями за допомогою ключа для опрацювання даних "КОС-2".

За кожну відповідь "так" або "ні" для висловлювань, які збігаються із зазначеними в ключі окремо за відповідними схильностями, додають один бал. Експериментально встановлено п'ять рівнів комунікативних і організаторських схильностей. Зразковий розподіл балів за цими рівнями подано далі.

Рівні комунікативних і організаторських схильностей

Сума балів	1 – 4	5 – 8	9 – 12	13 – 16	17 – 20
Рівень	Дуже низький	Низький	Середній	Високий	Вищий

Респонденти, які отримали оцінку 1 – 4 бали, характеризуються низьким рівнем вияву комунікативних і організаторських схильностей. Ті, хто набрав 5 – 8 балів, мають комунікативні та організаторські схильності на рівні нижче від середнього. Вони не прагнуть спілкування, вважають за краще проводити час

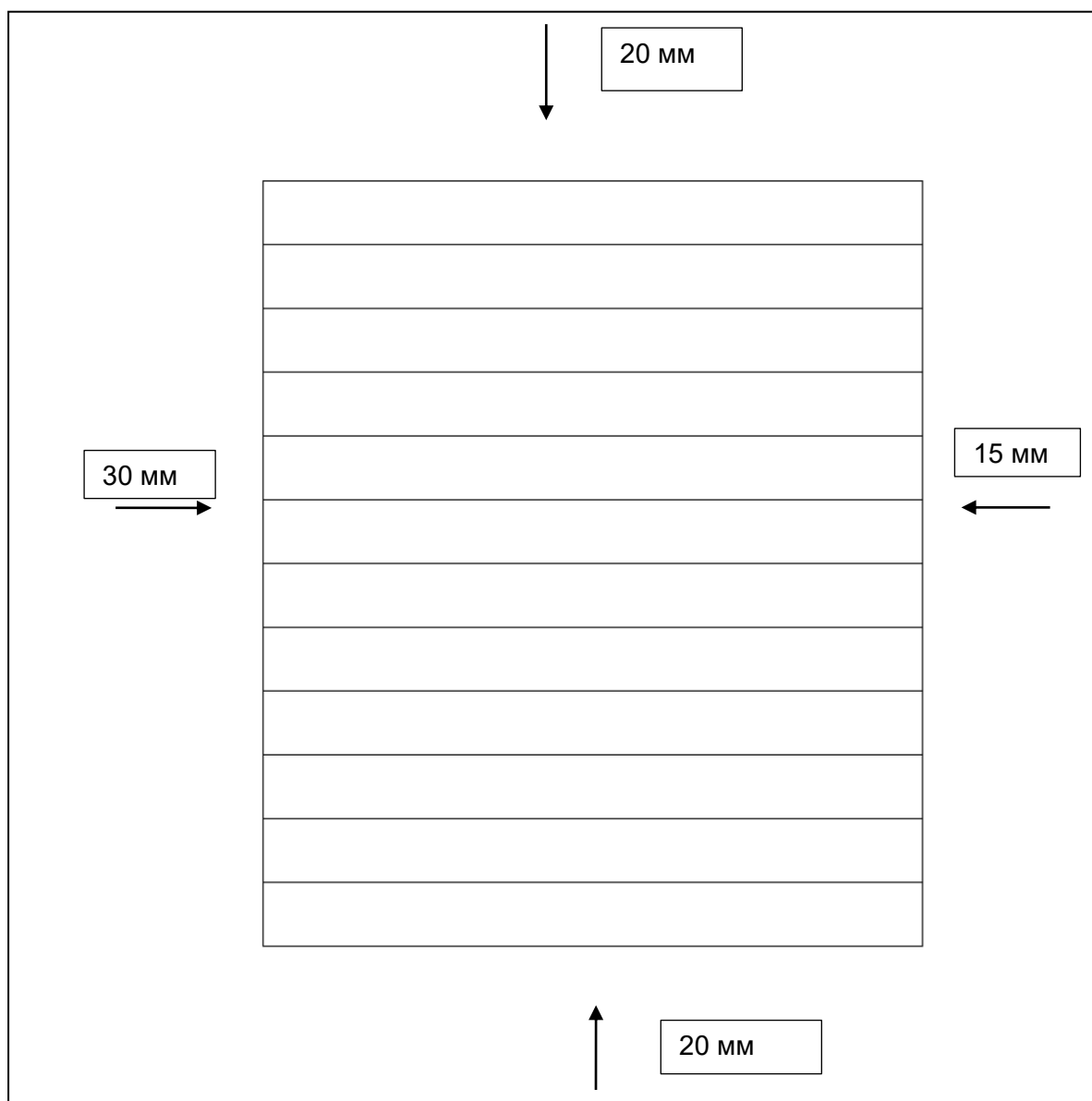
наодинці із собою. У новій компанії або колективі почуваються скучно. Зазнають труднощів у встановленні контактів із людьми чи не обстоюють свою думку, важко переживають образи. Рідко виявляють ініціативу, уникають прийняття самостійних рішень.

Для досліджуваних осіб, які набрали 9 – 12 балів, характерним є середній рівень вияву комунікативних та організаторських схильностей. Вони прагнуть до контактів із людьми, обстоюють своє, однак потенціал їхніх схильностей не відрізняється високою стійкістю. Потрібна подальша виховна робота з формування та розвитку цих якостей особистості.

Оцінка 13 – 16 балів свідчить про високий рівень вияву комунікативних та організаторських схильностей респондентів. Вони не губляться в новій обстановці, швидко знаходять друзів, прагнуть розширити коло своїх знайомих, допомагають близьким і друзям, виявляють ініціативу в спілкуванні, здатні приймати рішення в складних, нестандартних ситуаціях.

Вищий рівень комунікативних та організаторських схильностей (17 – 20 балів) у досліджуваних осіб свідчить про сформовану потребу в комунікативній і організаторській діяльності. Вони швидко орієнтуються у важких ситуаціях. Невимушено поведуться в новому колективі. Ініціативні. Приймають самостійні рішення. Обстоюють свою думку й домагаються схвалення своїх рішень. Люблять організовувати ігри, різні заходи. Наполегливі й завзяті в діяльності.

Зразок технічних вимог до розміщення тексту дипломної роботи

шрифт – Times New Roman;

розмір шрифту – 14;

інтервал між рядками – 1,5;

поля: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см.

**Зразок оформлення відгуку на виконану дипломну роботу
(структура)**

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра педагогіки, іноземної філології та перекладу

Відгук на дипломну роботу
кафедра педагогіки та іноземної педагогіки

Здобувача(-ки), прізвище, ім'я, по батькові

На тему _____

Науковий керівник, прізвище, ім'я, по батькові, посада, наукове звання

1. Актуальність і значущість дослідження

2. Коротка характеристика структури роботи

3. Переваги роботи (самостійність дослідження, рівень теоретичної підготовки, оригінальні висновки тощо)

4. Недоліки роботи (зміст, структура, оформлення)

5. Аналіз висновків, поданих у роботі (чи мають вони практичну значущість і можуть бути використані в навчальному процесі)

Результат рецензування (є допуск до захисту чи ні)

Оцінка _____

Керівник, прізвище, ім'я, по батькові, посада, наукове звання

Підпис

(ім'я, прізвище)

ВІДГУК

на дипломну роботу здобувача кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу групи 8.01.073.020.23.1 освітньої програми "Управління навчальним закладом" ННІ міжнародних відносин ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця Васи́лашко Вале́рії Оле́гівни

"Педагогічні умови організації самостійної роботи здобувачів закладів вищої освіти в умовах змішаного навчання"

Науковий керівник: доцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу, кандидат педагогічних наук Будянська Вікторія Анатоліївна

Стрімкий розвиток сучасного інформаційного суспільства – природний процес, який вимагає інноваційних рішень у різних сферах, зокрема в освіті. Потреби та можливості сучасних здобувачів вищої освіти змінюються разом із технологічними нововведеннями. Такі інструменти, як електронні ресурси, мультимедійні засоби та інтернет-технології, є, з одного боку, елементом традиційного навчання, а з іншого – мають інноваційний характер. У зв'язку із цим виникає потреба в перегляді організації освітнього процесу та перерозподілі завдань, виконуваних здобувачами вищої освіти на заняттях і самостійно. Тому цілком актуальним є вибір тематики дипломної роботи, виконаної згідно з вимогами до написання дипломних робіт, яка складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

У першому розділі авторкою визначено сутність самостійної роботи здобувачів вищої освіти, викладено особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти в умовах змішаного навчання.

У другому розділі проаналізовано нормативно-правове забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти в закладі вищої освіти, охарактеризовано умови для організації змішаного навчання з використанням інноваційних технологій.

У третьому розділі подано шляхи вдосконалення педагогічних умов організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти в умовах змішаного навчання.

Практична значущість полягає в тому, що отримані результати дослідження допоможуть визначити основні напрями поліпшення організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти ЗВО в умовах змішаного навчання.

Дипломна робота, виконана в повному обсязі, відповідає встановленим вимогам, а її авторка, Васи́лашко Вале́рія Оле́гівна, може бути допущеною до захисту.

Керівник

канд. пед. наук, доцент

Вікторія БУДЯНСЬКА

**Зразок оформлення рецензії на виконану дипломну роботу
(структура)**

Рецензія на дипломну роботу

Здобувача(-ки), прізвище, ім'я, по батькові

Група _____

На тему _____

1. Актуальність і значущість дослідження

2. Коротка характеристика структури роботи

3. Переваги роботи (самостійність дослідження, рівень теоретичної підготовки, оригінальні висновки тощо)

4. Недоліки роботи (зміст, структура, оформлення)

5. Аналіз висновків, поданих у роботі (чи мають вони практичну значущість і можуть бути використані в навчальному процесі)

Результат рецензування (є допуск до захисту чи ні)

Оцінка _____

Рецензент: прізвище, ім'я, по батькові, посада, наукове звання

Підпис рецензента

(ім'я, прізвище)

Рецензія на дипломну
магістерську роботу
здобувача II рівня вищої освіти Кутепоної Інни Миколаївни
групи 8.01.073.090.22.1

на тему "Управління методичною роботою в закладі загальної середньої освіти
в умовах воєнного стану"

Магістерську дипломну роботу виконано на актуальну тему дослідження основних засад управління методичною роботою закладу загальної середньої освіти в умовах воєнного стану.

Дипломна робота складається з трьох розділів, у яких проведено аналіз наукової літератури, охарактеризовано систему методичної роботи закладу загальної середньої освіти та потенціальні можливості педагогічних працівників щодо її організації в адаптаційний період воєнного стану. Здійснено наукове обґрунтування та часткову експериментальну перевірку вдосконаленої моделі системи організації методичної роботи з урахуванням кадрового потенціалу закладу освіти (на прикладі комунального закладу "Харківський № 57 Харківської міської ради").

Перевагами роботи є те, що розроблену вдосконалену модель системи організації методичної роботи з урахуванням кадрового потенціалу закладу освіти (формування професійних компетентностей учителів шляхом корпоративного навчання) може бути застосовано в практиці діяльності будь-якого закладу загальної середньої освіти.

Дипломну роботу виконано самостійно, вона демонструє високий рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти. Висновки мають практичну цінність і можуть бути використані в роботі заступниками директора з навчально-виховної роботи. Автору бажано виконати опитування в кінці навчального року і порівняти результати підвищення професійних компетентностей учителів шляхом корпоративного навчання.

Дипломна робота може бути допущеною до захисту, а її автору – Кутепоній Інні Миколаївні – може бути присвоєно кваліфікацію магістра з ОПП "Управління навчальним закладом".

Рецензент:

канд. пед. наук, проректор з наукової роботи
КВНЗ "Харківська академія неперервної освіти",
професор кафедри освітології

Олена ФЕДОРЧУК

**Приклад оформлення довідки про впровадження
результатів дослідження**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

61002, м. Харків, вул. Алчевських, 29, тел. (057)700-35-23, факс 700-69-09

11.02.2025 р. № П 132/01

Довідка

**про впровадження результатів дипломного дослідження
на тему "Формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців
з адміністративного менеджменту в процесі підготовки
до професійної діяльності"**

Видана Г. Д. Полякову про те, що науково-практичні результати дослідження дозволили розширити й систематизувати використовувані викладачами університету засоби організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю, значно підвищити ефективність занять з української мови на основі комунікативно-діяльнісного підходу для формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців з адміністративного менеджменту.

Висновки та рекомендації, зроблені в результаті дослідження, мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. У результаті було сформовано лінгвістичну компетентність, здобувачі вищої освіти вдосконалили свої мовні знання та навички, набули вмінь доцільно підбирати мовні засоби залежно від мети, сфери та ситуації спілкування в процесі здійснення основних видів мовленнєвої діяльності: слухання, читання, говоріння, письма.

Проректор

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Зміст

Вступ.....	3
Дипломна робота як вид дослідницької роботи з педагогіки.....	4
Мета й завдання дипломної роботи.....	4
Тематика дипломних робіт	7
Рекомендована тематика дипломних робіт за спеціальністю 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом"	8
Етапи написання дипломної роботи	11
Структура дипломної роботи.....	12
Технічне оформлення дипломної роботи	18
Мовне оформлення дипломної роботи.....	23
Захист і критерії оцінювання дипломної роботи.....	26
Рекомендована література.....	31
Додатки.....	32

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до виконання дипломних робіт
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 073 "Менеджмент"
освітньої програми "Управління навчальним закладом"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Будянська Вікторія Анатоліївна**
Почуєва Ольга Олексіївна

Відповідальний за видання *Т. Ю. Погорєлова*

Редактор *Н. Г. Войчук*

Коректор *В. О. Дмитрієва*

План 2025 р. Поз. № 4 ЕВ. Обсяг 60 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61165, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*